

Norsk Fosterhjemsforening
Att. Marianne Oftedahl

Deres ref: Vår ref: 2020/51923-2 Arkivkode: 342.9 Dato: 04.05.2020

Fosterhjemsgodtgjøring og utgiftsdekning i slektsfosterhjem

Vi viser til e-post av 25. februar 2020 og brev av 17. mars 2020, hvor det stilles spørsmål om rettigheter for slektsfosterhjem.

I e-posten tas det utgangspunkt i en konkret sak. Et slektsfosterhjem har ikke fått dekket utgifter til diverse utstyr som barnet hadde behov for, og de fikk ikke kompensasjon i form av et engangsbeløp ved plassering som er vanlig å få. Barnevernstjenesten dekket heller ikke utgifter til barnehage. Fosterfar har bedt om å bli frikjøpt 20 prosent, men barnevernstjenesten mener at de da vil trekke vekk den KS-satsen som blir gitt i fosterhjemsgodtgjøring. I brev av 17. mars beskrives en lignende problemstilling. Det vises til at en del fosterforeldre opplever at fosterhjemsgodtgjørelsen avkortes dersom det blir iverksatt frikjøp som forsterkningstiltak. Fosterhjemsforeningen mener dette må være feil, siden dette ikke er en godtgjørelse for det å være fosterhjem, men en dekning av det lønnstapet som oppstår når man må avstå fra ordinært arbeid. Dette tilsier at man fortsatt har krav på ordinær fosterhjemsgodtgjøring.

Fosterhjemsgodtgjøring og utgiftsdekning

Det er ikke regulert i lov eller forskrift hvordan fosterhjem skal godtgjøres eller hvilke utgifter barnevernstjenesten skal dekke. Det følger imidlertid av fosterhjemsforskriften § 6 at skjema utarbeidet av Barne- og familiedepartementet (fosterhjemsavtalen) skal benyttes ved fosterhjemsplassering etter vedtak om omsorgsovertakelse. Ved fosterhjemsplassering etter beslutning om hjelpetiltak, jf. barnevernloven § 4-4 femte ledd eller når privat plassering blir godkjent som fosterhjem, jf. barnevernloven § 4-7 skal fosterhjemsavtalen benyttes så langt den passer.

Den gjeldende fosterhjemsavtalen ble utarbeidet i 2010, i et samarbeid mellom blant andre KS og Norsk Fosterhjemsforening. Det var den gang Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet som tok initiativ til og tilrettela for revisjonen av den gamle avtalen. Godtgjøring og utgiftsdekning er regulert i avtalens punkt 6. Her slås det innledningsvis fast at fosterforeldrene skal motta en fosterhjemsgodtgjøring som består av to deler, arbeidsgodtgjøring og utgiftsdekning. Godtgjøringen for oppdraget som fosterforeldre skal baseres enten på veiledende satser fastsatt av KS, eller det kan avtales forsterket godtgjøring.

Om utgiftsdekningen sies det i punkt 6.3.1 at alle nødvendige utgifter knyttet til fosterhjemsplasseringen skal dekkes av barnevernstjenesten. Det skilles videre mellom

løpende utgifter som skal anses dekket gjennom utgiftsdekning og barnetrygd, og nødvendige ekstrautgifter som skal dekkes i tillegg. Eksempler på nødvendige ekstrautgifter er gitt i punkt 6.3.3. Barnevernstjenesten skal også *i samarbeid med fosterforeldrene sørge for at barnet ved plassering medbringer tilfredsstillende klær og utstyr for sommer- og vinterbruk, og kommunen skal dekke utgiftene i forbindelse med dette. Eventuelt kan kommunen stille midler til rådighet for fosterforeldrene slik at barnet blir utstyrt som nevnt i løpet av det første året (punkt 6.3.3).*

Direktoratets vurdering

Fosterhjemsforskriften skiller ikke mellom slektsfosterhjem og andre fosterhjem. Slektsfosterhjem skal utøve den samme omsorgsoppgaven som andre fosterhjem, de skal følges opp på samme måte og det skal føres tilsyn med disse hjemmene. I henhold til fosterhjemsforskriften skal fosterhjemsavtalen benyttes også for slektsfosterhjem. Det er heller ikke andre rettskilder som tilsier at slektsfosterhjem skal behandles på noen annen måte enn fosterhjem som er rekruttert utenfor familien. Tvert i mot taler gode grunner for at slektsfosterhjem bør ha de samme rettigheter og muligheter som fosterhjem som er rekruttert utenfor familie. Vi tenker da først og fremst på den utviklingen som har vært de seinere årene, hvor det er uttrykt et klart ønske fra nasjonale myndigheter om økt rekruttering i slekt og nettverk. Utgangspunktet må derfor være at slektsfosterhjem skal kompenseres på samme vis som andre fosterhjem, og slik fosterhjemsavtalen gir anvisning om.

Fosterhjemsavtalen er fremforhandlet i et samarbeid mellom blant andre KS og Norsk fosterhjemsforening. Det er forhandlingspartene som «eier» avtalen, og det faller utenfor direktoratets rolle og ansvar å tolke hvordan avtalen skal forstås. Det er opp til partene selv å komme til enighet om uklare punkter eller ta initiativ til endringer i avtalen. Vi vil likevel gi noen kommentarer til spørsmålet om forholdet mellom KS-satsen og kompensasjon for frikjøp fra ordinært arbeid.

Når det gjelder godtgjøring følger det av fosterhjemsavtalen at dette enten kan gis etter veiledende satser fastsatt av KS, eller det kan gis forsterket godtgjøring fastsatt i avtale mellom partene. Slik forsterket godtgjøring er gjerne aktuelt når det er ønskelig at en av fosterforeldrene skal avstå fra lønnet arbeid. Avtalen gir tilsynelatende to alternative muligheter for å fastsette godtgjøring, enten etter KS-satsen eller ved forsterket godtgjøring. Dette kan forstås slik at KS-satsen skal falle bort hvis det avtales forsterket godtgjøring. Etter vårt syn vil en slik forståelse gi et uheldig resultat. Poenget med en forsterket godtgjøring må være at fosterforeldrene får en høyere godtgjøring enn dersom KS-satsen legges til grunn. Dette vil ikke nødvendigvis bli tilfellet dersom KS-satsen trekkes ut av regnestykket ved frikjøp i mindre stillingsbrøker. Vi er enige med fosterhjemsforeningen i at KS-satsen bør anses som en grunnleggende kompensasjon for fosterhjemsoppdraget, og som noe prinsipielt annet enn kompensasjon for tapt lønnsinntekt.

Med hilsen

Anders Henriksen (e.f)
avdelingsdirektør

Jan Faller
spesialrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevet signatur.